

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 159. Quinam dicantur credentes, receptatores, fautores
Hæreticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

plura de impressione dictorum librorum apud Castrop. §. 4. n. 4.

7. Extenditur responsio ita, ut ad excommunicationem sufficiat retinere scienter partem talis libri juxta dicta de lectione illius, Castrop. p. n. 11. Sanch. cit. n. 54. unde is n. 53. censet, excommunicatos aromaticos mercatores, & quosvis alios, qui hujusmodi libros aut partes eorum retinent (intellige scientes esse Hæreticos) ad involvendas merces aliisque similia, item ad retentionem modici temporis, v. g. unius alteriusve diei, quin & horæ, ex quo quis illum tradere possit Inquisitori. Dum voluntatem habuit illum retinendi diutius, utpote quæ voluntas est mortaliter peccaminosa, etiam si post horam peniteas. Secus, si talem voluntatem non habuit. Nihilominus Castrop. l. c. n. 11. citans pro hoc Sayr. in *Thef. eas. Tom. 1. l. 3. c. 5. n. 16.* Reginald. l. 9. num. 256. Bonac. l. c. p. 4. num. 15. Sanch. l. c. n. 55. Farin. l. c. n. 42. censet esse probabilius, non peccaturum graviter, qui postquam habuit voluntatem absolutam retinendi istiusmodi librum diutius, dein penitens modico solum tempore eum retinet, eò quòd gravitas retentionis non solum desumatur ex libro, quia retinendus est, sed etiam ex tempore, quò retinendus est, adeoque ad retentionem gravem requiratur mora temporis, quin & retentio illa exterior brevis censeri debeat ad incurrendam censuram, cum ea non incurrat ex voluntate retinendi, sed ex tali voluntate executioni mandata, quæ cum supponatur esse in materiâ gravi, non sufficit ad eam incurrandam, sicut dictum de legente paucas lines, de cætero et si excusetur à censura Bullæ Cœnæ, habens librum Hæreticum, dum, quàm primùm agnoscat Hæreticum, eundem comburit, quia retentionem illius in Bulla damnatam impedit, ut cum Suar. l. c. n. 23. Sanch. num. 56. Farin. num. 40. Castrop. l. c. n. 12. hâc ratione tamen non evitat excommunicationem per Bullam Julii III. quæ incipit: *Cum meduatio.* latam in omnes retinentes penes se ex quacunque causâ libros Hæreticos aut falsam Sectam continentes, & à Sede Apostolica reprobatos, dum eos non tradunt Inquisitoribus in Civitate, ubi hilibri sunt, existentibus, in ordine, ut author libri cognoscatur, & errores, qui in illis sunt, melius emendentur, ita Sanch. Farin. Bonac. Castrop. l. c. n. 17. vers. *sunt autem tales.* Barbol. de *potest. Episcop. p. 3. alleg. 90. n. 5.*

8. Resp. Ad Quintum: Prohibita in Bulla cœnæ librorum Hæreticorum defensio, sive publica, sive occulta, facta quovis colore, sive factis, ut dum liber occultatur, aut alio modo impeditur, ne comburatur aut Judicibus tradatur, ut Sanch. n. 58. Suar. num. 25. Castrop. n. 14. sive verbis, v. g. persuadendo librum non esse comburendum, dissolvendo argumenta, quibus impugnatur, vel in ejus favorem rationes investigando, ut AA. citati; vel dicendo: hic liber est optimus seclusa Hæresi: vel non est dignus prohibitione aut combustione, ut Suar. num. 25. quod intelligendum ait Castrop. si dicatur id coram aliis, secus si dicatur nullo audiente; tamen adhuc defensionem esse, si etiam in cubiculo scriptis liber laudetur; cum scriptura sit permanens, dicat Castrop. cum Sanch. num. 58. Uti etiam defensionem esse astruit Castrop. si quis dicat: volo defendere hunc librum; eò quòd retrahat alios ab impugnatione illius, dum vident illum habiturum Patronos, contrarium tamen tenentibus Sanch. Farin. Ugolin, sed neque defen-

sio est, dum quis librum tractantem purè de religione laudat à stylo, ingenio, modo procedendi.

Quæst. 158. Quid sentiendum de Bulla Cœnæ, num in ordine ad prohibitionem & Censuras in libris jam enumeratis contentas sit ubique in rigore recepta?

Resp. Affirmativè cum Reiffenst. h. t. à n. 79. ex professo quàm fulsissimè acriter invehentem Ecclesiasticos, tam Sæculares quàm Regulares, innixos potissimum unius ferè Laymanni l. c. tr. 1. c. 15. n. 4. & Beccani 2. 2. c. 15. g. 8. n. 5. auctoritati in scriptis suis & discursibus suis audacter asserentes, dictam Bullam in Germania receptam non esse, & Legentes libros Hæreticos non censeri excommunicatos. Ratio responsionis est, quod juxta communiorem & veram sententiam ad obligationem juxta legis (qualem in Bulla Cœnæ contineri omnes admittunt, & nullus hucusque causam allegavit, cur sit injusta) non requiritur subditorum acceptatio, præsertim hodie, postquam Alexander VII. damnavit hanc propositionem 28. *Populus non peccat, etiamsi ulla causa non recipiat legem à Principe promulgatam.* Sed neque contra hanc legem ulla consuetudine legitima præscribi potest, tum quia talis consuetudo, utpote ab initio & semper contra immunitatem Ecclesiasticam & Jurisdictionem Ecclesiæ, ab Hæresi, propter quam principaliter edita, illicita est adeoque invalida. Tum quia cit. Bulla sæpe annullat & revocat omnes & singulas immemorales & longissimi temporis in contrarium consuetudines, & quidem, non tantum existentes ante dictam, sed & nascituras post illam impedit, dum quilibet Pontifex eam quotannis in Cœna Domini tanquam novam condit, promulgat & confirmat, ac ita facit, ut nullo tempore ad præscriptionem legitimam requisito convalescere possit, etsi aliàs præscriptibilis esse, gratis concederetur. His non obstantibus, quò minus in Germania aliisque Provinciis istiusmodi de facto existentes consuetudines sint abusus & corruptelæ, à peccato & censuris minimè excusantes, quòd locorum Ordinarii contra transgressores plerumque non procedant declarando illos excommunicatos, dum ad avertendum graviora mala aliisque justis de causis etiam patentes Bullæ violatores necessariò dissimulant & Deo vindicandos relinquunt. Non curatis interim Hæreticorum injustis, dolosis, mendacibus, calumniosis querelis, quibus plebi imponunt, quod eorum libri prohibeantur, & quandoque comburantur, odio veritatis & fugâ lucis, seu ideo, ne eorum lectione Catholici veritatem agnoscentes ad eorum partes transeant; dum patet, id ideo non fieri, sed quia omnes ferè infecti mendaciis, calumniis, falsis allegationis textibus truncatis, Sophismatibus, unde meritò damnantur etiam ad ignem, praxi quoque antiquæ Ecclesiæ, quam veram fuisse ipsi testantur, nec non Imperatorum Religiosissimorum decretis ac legibus, quas supra citavimus. Porro de libris contentis in Indice librorum distincto in quatuor classes, quem novissimè stricte observari voluit Alex. VII. in constit. sua; quæ incipit: *Speculatores,* in Tom. 5. 15. illius; vide Reiffenst. à n. 99.

Quæst. 159. Quinam dicantur credentes, Receptatores, Fautores Hæreticorum?

1. Resp. Ad Primum: Hæreticorum Credentes magis propriè dicuntur, qui erroribus eorum

rum contra fidem in communi assentiuntur, sive expressè, sive confusè, hoc assensu signis externis, facto vel verbis manifestato, cum tamen nullam in particulari hæresin credant, v. g. dum scientes, hæreticum esse credunt, & dicunt illum rectam fidem habere, seu credunt, quod ipse credit, etsi in particulari nesciant illius errores. Nav. *in sum. c.* 17. n. 55. Ugol. *de cens. Pape reserv. p. 2. c. 1. v. credente n. 1. & 2.* Farin. *de hæres. q.* 181. n. 104. Sanch. *l. c. c.* 10. n. 2. Suar. *de fide d.* 24. S. 1. n. 1. & 3. Castrop. *tr. 4. d. 3. p. 5. n. 1.* Barb. *in C. excommunicamus. b. t. n. 20.* Pith. *h. t.* 106. tales quoque sunt, qui animo assentiendi eorum erroribus prædicationem & lectionem ejus audiunt frequenter. Castrop. Barb. *LL. cit.* Sanctarel. *de hæres. c.* 11. n. 29. *& seq.* & quamvis credens hæreticorum juxta sententiam communem condemnandus sit ex gemino actu interessendi concioni, alii tamen, ut Pegna. *in director. p. 2. q. 50. comm. 65.* Farin. n. 115. Suar. *l. c.* id negant; alii id distinguunt, ut procedat, si Catholicus existens in terris hæreticorum, semel aut bis interfir concioni, si verò existens in terris Catholicorum, sufficiat, ut habeatur credens; imò, si non habeant animum absolutum assentiendi, sed sub conditione, si illis rationes & motiva hæretici placuerint; cum etiam ratione istius animi fidem amittant; Suar. *l. c. n. 3.* Castrop. *l. c.* Item, qui in infirmitate hæreticum Pastorem vocant, ab eoque manus impositionem pro sua consolatione & auxilio petant, ut Pith. *l. c. n. 109.* Reiffenst. *h. t. n.* 248. Arg. *C. filii h. t.*

2. Resp. Ad secundum: Receptatores hæreticorum censentur, qui hæreticum ob causam hæresis fugientem sequè occultantem, ne in manus Judicis incidat, hospicio suo, Agro, Civitate, aliove quovis loco recipiunt. Sanch. *l. c. n. 10.* Suar. n. 4. Castrop. n. 4. Ugol. *hic, v. receptatores. in Princ. n. 1. & §. 2. n. 3.* Farin. *q.* 182. n. 152. Pith. *h. t. n.* 112. Idque, sive receptor sit persona privata, sive Publica, ut Princeps, recipiens illum in Provincia vel Civitate sua, ut Sanch. *l. c.* sive recipiat illum in Domum suam sive alienam, ut Idem. Item sive receptatio sit occulta, sive publica, per quam gravius peccatur, ut Farin. *l. c. §. 7. n.* 99. Castrop. *l. c.* Item, sive hæreticus sit denunciatus, sive non, modò sciat, receptum esse hæreticum, quæ scientia in foro externo non præsumitur. Sanch. *l. c. n. 6.* Castrop. *l. c.* sufficit quoque, si unica vice receptus sit, Suar. Ugol. Farin. Castrop. *ll. cit.*

3. Resp. Ad tertium, fautores hæreticorum (qui quandoque nomine receptorum comprehenduntur) sunt, qui quomodocunque, ob causam hæresis hæretico favorem seu auxiliū consiliumve præstant; sive id faciant negativè seu per omissionem, ut dum quis, cum obligatur (obligatione hac orta ex officio vel ex speciali Inquisitoris mandato) illum non denuntiat, capit, aut captum non custodit, vel puniendum non punit, ut Laym. *l. 2. tr. 1. c. 15. n. 5.* Sanch. n. 11. Castrop. n. 6. sive positivè per commissionem, ut dum hæreticum ut talem laudant, eum occultant, ut non capiatur, non ejiciatur, non condemnentur, officium inquisitionis impediunt &c.

Unde jam etiam ipsi Episcopi & Inquisitores, fautores hæreticorum sunt, si talia faciant vel omittant favore hæresis, Sanch. n. 15. Suar. *de fide. l. c. f. 1. n. 6.* Farin. *q.* 182. n. 27. Castrop. n. 7. secus est, si illi alii que, qui ex officio tenebantur, id faciunt favore ipsius hæretici, quia amicus vel consanguineus est, vel ex animo satisfaciendi alteri alicui obligationi humanæ, ut Bonacin. *de cens. d. 2. q. 5. p. 3. n. 2.* Sanch. n. 5. quod à fortiori tenent Simone, de *Cathol. instit. tit. 15. rub. de creden. n. 25.* Decian. *tr. crim. l. 5. c. 51. n. 7.* si consanguinitas est in primo gradu, quibus favere Sanch. *L. 2. in decal. c. 17. n. 24.* ait Castrop. *l. c. n. 13.* qui tamen ipse tradit, communem esse sententiam, titulum consanguinitatis, affinitatis vel amicitie quantumvis strictæ non exculare in hoc crimine fautores hæreticorum ab excommunicatione aliisque pœnis. Quamvis has, dum latitudinem recipiunt, pro majore vel minore sanguinis conjunctione temperandas esse, dicat cum Menoch. *de arb. l. 2. centur. 6. cas. 548. n. 8.* Farin. & alii; sed neque præbentem auxilium & favorem hæreticis censeri fautorem hæretici in ordine ad pœnas incurrendas, dum auxilium vel favor effectum de facto non habuit, v. g. si quis domi suæ hæreticum recipit, ut eum liberaret à Judice, qui tamen id non obtinuit, quia Judex eum quæsit & invenit, tradunt Sanch. n. 9. Bonac. *l. c.* Farin. *l. c. n. 102.* contrarium tamen (ut ait probabilis) docent Castrop. *l. c. n. 11.* cum Suar. *l. c. de fide n. 14.* Sayr. *tr. 1. in Theol. l. 3. c. 5. n. 4. &c.* Item non censeri fautorem hæretici in foro interno conscientie (secus in foro externo) qui favet hæretico solum præsumpto, v. g. excommunicato, & in excommunicatione infordecenti per annum; docet Suar. *l. c. n. 13.* quod tamen limitat Castrop. *cit. p. 5. n. 12.* ad excommunicatum ex causa fidei, eò quod excommunicatus non ratione fidei, persistens in excommunicatione per annum reddatur & habeatur tantum suspectus de hæresi, verum non solere ex consuetudine Romanæ Ecclesiæ & Inquisitionis Generalis adversus excommunicatos ex alia ratione quam hæresis in ea infordecentes excommunicato faventes dici, aut condemnari non posse, ut fautores hæresis, sed solum ut fautores suspicioni hæresis, docet ex Pegna. *2. P. direct. comment. 72. vers. quidem.* Castrop. *l. c.* De cætero ob officia exhibita hæretico quæ tali mortuo, v. g. sepeliendo illum in loco sacro, vel etiam emendato, dum cedunt in favorem hæresis, dicendum & condemnandum tantquam fautorem hæreticorum sentiunt, Arg. *c. 2. h. t.* Suar. *de fide d. 24. S. 1. 6.* Sanch. *l. c. n. 17.* Ugol. *v. fautores. in insitio n. 18. §. 1. n. 1.* Castrop. *cit. p. 5. n. 6.* Item Reiffenst. *h. t. n. 252.* qui tamen addit, excommunicationem propterea incursum non reperiri ullibi reservatam Pontifici, modò tamen excommunicatus prius faciat, quod præscribitur *c. 2. h. t.* his verbis: *neq. absolutionis beneficium mereantur, nisi propriis manibus publicè extumulent, & projiciant hujusmodi corpora damnatorum.*

Porro quas pœnas incurrant dicti credentes receptatores, fautores, defensores hæreticorum, commodius dicendum differtur ad *Cap. sequens*, ubi de pœnis hæreticorum.